

ročiti vso preiskavo mojemu nasledniku, ki ima priti v dveh dneh. Da-si mi je bilo ljubo znebiti se te sitne, težavne in skoro nemogoče preiskave, ki ni imela druge podlage, kakor umorjeno vdovo in na pol mrtvo deklo, me je vendar grizla nezaupnost više sodnije in graja, katere gotovo nisem zaslužil, porok temu moja mirna vest in pa zavest, da sem vse storil, kar je bilo pri teh okoliščinah mogoče, in zamudil ničesar. Da se mi ni posrečilo na sled priti hudodelniku, to ni bila moja krivda, saj ostanejo hudodelniki večkrat leta in leta skriti, dasiravno je po več sto ljudi na sledu za njimi. Zato sem mislil, da mi je to grajo naklonil kak osebni sovražnik, in nisem se varal, kajti kmalu sem zvedel, da sem bil na poti stričniku predsednika, ki je hotel priti na moje mesto in naglo plezati po uradniški lestvici više.

To sem, kakor rečeno, še le pozneje zvedel, zato sem izročil kmalu za pismom dospelemu nasledniku vso preiskavo in vsa nje se dotikajoča pisma ter želeč mu boljše srečo pri tem odrinil na svoje prejšnje mesto, od kodar sem bil pa zopet kmalu premeščen dobra dva dni daleč v mesto P. pri uradnikih znano kot najslabših eno, pa z najsitnejšo službo, ker je tam brez števila pretepov, tatvin in goljufij.

Kako je moj naslednik v mesticu M. nadaljeval preiskavo, tega nisem zvedel, ker se nisem dosti brigal za-njo. Vendar sem prilično toliko zvedel, da pravega hudodelnika niso še zasačili; pač pa je preiskovalni sodnik prijel jih več, katere je pa čez par dni moral spustiti, ker so svojo nedolžnost jasno dokazali. To sem čul z nekako zadovoljnostjo, ker je bilo sijajno opravičenje moje osebe. Še bolj mi je pa potolaženo razžaljeno čutje, ko nekega dne dobim pismo od znanca iz onega mesta. Na koncu pisma berem, da je moj naslednik za morilca prijel nekega generala v navadni meščanski obleki, dasiravno mu je ta prej že povedal, da je general M. Ta huda zmota je bila preneglemu mladenču pogubna, kajti čez par dni je moral nagloma pobrati kopita ne zasačivši morilca vdove Reberjeve.

Preteklo je leto dni in več. Kraj, kjer sem bil, je bil zelo dolgočasen, zlasti ob nedeljah in praznikih. Znanstva si nisem mogel pridobiti, ker so bili drugi uradniki oženjeni in me njihove rodovine niso nič kaj mikale; meščani pa so se nas vidno ogibali. Zato sem navadno tudi ob nedeljah in praznikih po službi božji, zlasti pri slabem vremenu, navadno malo v pisarno hodil ali pa domu jemal zapiske.

Al neka bolečina v prsih me kmalu opomni, da tako napeto delovanje ne bo ugodno zdravju mojemu. Toda kaj početi? S čim preganjati si čas ob nedeljah in praznikih brez znancev, brez družine, toraj brez vsake zabave?

Potožim to svoji postrežnici.

„Ej, gospod“, pa mi odgovori sklenivši roki, „saj niste še stari! Za božjo voljo, če za vas ne bo veselja na svetu, za koga li bo? Ako vam je tu dolg čas, peljite se dve uri daleč v toplice B. Tam je dosti gospôde, lepše od tukajšnje, godba ves dan, se boste lahko razveseljevali, kolikor vam bo ljubo.“

Svêt postrežnice mi je všeč, toraj se podam brž v nedeljo, ker sta bila dva praznika skup, v toplice B., tudi iz tega namena, da bi se kopal, kar bi mojemu truplu zamoglo le koristiti.

V gostilni, kjer sem se vstavil, je bila izbrana in lepa družba. Nekaj gospode je bivalo tu z namenom, kopati se, večidel pa je hotel tu prebiti vroče poletje in se zabavati, kolikor mogoče. Obed je bil skupen in vse se je za to priliko navadno krasno obleklo in olišpalo. Ženski spol je razvijal tu vse umetnosti lišpa, oblačila in obnašanja, kazal iskre duhá in višino omike,

moški spól ga je, kolikor mogoče, skušal dohajati in tako je bilo tu vedno borenje krasnih noš in duševnih moči in isker med sabo.

V tem obziru sta se posebno odlikovala na prvem mestu sedeča gospod in gospá, gotovo soprug in sopruga. Ona je bila zale, visoke, kar krasne postave, kakor kraljica med drugim ženstvom, ponosna kakor Juno, obleka njena izbrana, okusna in dražja od vseh drugih. Videlo se jej je, da je navajena gospodovati in prva biti, in da je v večih salonih in v boljših družčinah domača. Nekaj pa je bilo vendar na nji, kar meni ni bilo všeč, namreč pomanjkanje vse nježnosti in ženske sramožljivosti. Prava res omikana in blaga ženska ne bo tako kazala se vsemu svetu, kakor se je ta gospa.

Soprug njen je bil jej po vsem primeren. Lepo raščene postave, gladkega obnašanja, v pogovoru kazajoč bistrost uma in znanstvo v vseh navadnih vedah bil je povsod všečen družabnik, moral se je brž prikupiti vsakemu — le meni ne, kajti zapazil sem bil, da so njegove oči pod ščipalnikom večkrat vprle se v koga in minuto časa zastale na njem; potem pa, ko da bi se spomnil, kje je, ali pri kakem nagovoru se je brž nekako stresel — meni dokaz, da so se njegove misli za minuto časa zgubljale drugam. Tudi sem bil v takem trenutku zapazil, da se je obraz njegov skremžil, oko začrnelo, kar se godí pri ljudéh, katere obhajajo včasih neprijetne misli ali spomini. (Dal. prih.)

Naši dopisi.

V Gorici 29. jan. — V poslednjem dopisu od 22. t. m. (gl. štev. 4 „Novic“) sem poročal o seji glavnega odbora tukajšnje kmetijske družbe od 17. t. m., v kateri je šlo za slovenski društveni organ.*) Popraviti imam v omenjenem sporočilu to, da „Kmetovalec“-a vrednik, g. Klavžar, ni naravnost stavil predloga, da naj si društvo izvoli za svoj organ „Kmetovalec“-a, ampak nasvetoval je, da naj se ta stvar izroči v pretresanje odseku 5 udov. Ta predlog je podpiral tudi g. Jos. Gorjup, c. kr. sodnik Kanalski. — Kar se tiče tistega nesrečnega J. Kulota, o katerem sem uni pot pisal, da so ga 18. t. m. na ulici pobrali in pred magistratu in potlej v bolnišnico nesli in da je po poti umrl, je stvar veliko resniša kakor se je mislilo izprva. Ker se je rajncega žlahta pritožila, morala je sodnija dogodek preiskavati. Dosedaj je znano to: poznali so se na trupu nevarni vdarci, katerim zna biti vzrok to, da je sam padel, ali pa da je bil tepen. Vzrok smrti pa so znali biti nasledki pijanosti ali pa mraza. Ker je rajncega bila policija obsodila 2 dni v zapor, in je imel kazni dostati pri magistratu, raznesli so ljudje, da je magistratni čuvaj kolikor toliko kriv Kulotove smrti, o čemur pa ni mogoče do sedaj nič reči. — Presvitli cesar je podaril za vodnjak v Volčjem gradu na Krasu 300 gold. — Grof Chambord je bil povabljen te dni na lov divjih golobov na Kras; vstrelil je 130krat z najboljšim vspehom. Po lovu je imela gospôda južino — pod milim nebom. Čudili se boste temu, čestiti bralci zunaj Goriškega, kjer Vas stiska huda zima. Pri nas pa so bili res krasni dnevi od nedelje do petka; za malo bi se bil uresničil tukajšnji Laški pregovor: „San Bastián puárta la vióla in man“ (Sv. Boštjan (²⁰/₁) nosi vijolico v roki). Tu zdaj ni mraza, samo oblačno je. — Za stipendije učiteljskim pripravljancem v Kopru je od ministerstva dovoljenih 12.000 gold. (Dijaki so iz vsega Primor-

*) Došel nam je prvi list družbenega časnika v večji obliki in s podobami ozaljšan. Vred.

skega). Kandidatinjam v našem izobraževališči tukaj je odločenih 2000 gold. Še par tisuč gold. bode treba za pripravljavnice v Gorici, Kobaridu, Tržiču, Proseku in drugod. — Od tistih 8000 gold., ki jih je za leto 1875 za ljudske šole na Goriškem dovolil državni zbor, porazdelilo se je 2000 gld. med tiste učitelje, kateri (v izrednih urah) učijo nemški jezik.

Iz Maribora 30. jan. — Včeraj dopoldne so se zbrali odličnejši možje iz okolice Mariborske v tukajšni čitalnici in na predlog skušenega narodnjaka očeta Divjaka iz Fravhajma je bil od vseh navzočih (okoli 30) enoglasno dr. Radaj, c. kr. notár v Mariboru, za kandidata sprejet, ki naj se namesti Brandstetterja priporoča za poslanca v deželni zbor. — Tako je pogubni razdor vsaj za zdaj v odločilnem momentu odstranjen in upanje upravičeno, da naš kandidat prodre proti nakanam nemčurskih ustavakov. Obravnavala pa se je v včerajšnjem shodu, kateremu je bil dr. Srnec predsednik, stvar tako-le: Prvi je besedo poprijel prof. J. Pajk o lastnostih, katere mora naš izvoljenec imeti. Za njim se je oglašil kmet Jug od sv. Martina in razodeval rane, katere posebno kmečki stanskelé; za njim je govoril narodnjak Vajngerl iz Jarenine, ki je povdarjal, naj bi vsi, kateri obljubijo po naše voliti, tudi pri volitvi „mož beseda“ ostali. Potem je stopil dr. Radaj sam na oder in razvijal v daljem govoru nekatere točke svojega programa. Zdajci je prebral prof. Valenčak osnutek volilnega poziva na volilne može Mariborskega, Sentlenarškega in Slovenjebistriškega okraja, ki je bil soglasno odobren; konečno se je volil izvršilni odbor, v katerega so bili med družimi izbrani gg.: dr. Dominkuš, dr. Srnec, dr. Gregorec, kaplan Žmavec. Za trdno se nadjamo, da bode pri volitvi zmaga naša, ta pa bode tudi velik moraličen vpliv imela na prihodnje volitve.

Iz Maribora 28. jan. (*Slomšekov spominek*) ali prav za prav „Slomšekovi spominki“ moral bi biti napis tem vrsticam, ki imajo namen, narodu slovenskemu po vseh okrajnah povedati, da letos se bode dognalo, kar je leta 1865 pričela čitalnica naša. S stavbami spominkov odličnim možem ne gre tako hitro, kakor se misli in želi, kajti nabira doneskov ni hipoma gotova, še več zadržkov pa se nahaja včasih o tem, kje naj se postavi spominek, in to menda, če se ne motim, je tudi vzrok, zakaj še dandanes Vodniku spominek ni postavljen. — Skupni znesek za Slomšekov spominek znaša poleg 4 zlatov 5682 gold. — 11. dne t. m. se je v tukajšnji čitalnici zbral zbor odličnih rodoljubov, kateremu se je poročalo o stanju spominka in se stavili predlogi, kako naj bi se izvršilo vse, da mož, ki je bil v vsacem oziru dika naroda slovenskega in si je v srcu njegovem sam stavil večni spomin, dobí sebe vreden monument. Hvalevredni sklepi omenjenega zbora bili so sledeči: 1) Kapeli na Mariborskem pokopališču, kjer Slomšek počiva, se bode vzdala po g. Schulz-u krasno izdelana plošča iz belega marmorja z umetno izrezanim knezoškofijskim grbom in latinskim napisom, ki ga sestavi sedanji knezoškof Lavantinski. Druga plošča, ki se bo tudi letos vzdala rojstni Slomšekovi hiši v Ponkvi, je iz lepega črnega marmorja z velikim zlatim napisom, da se bo daleč svetel in brati mogel, na pr. iz južne železnice, katera blizo memo hiše drdra. Napis je slovensk, sestavljen od kanonika Kosarja. — Za spominek pri krstnem kamnu v Ponkvi je kanonik Glaser velikodušno daroval krasno sliko Slomšekovo na veliki cinkovi plošči; okvirje bo iz sivega marmorja. Za napis se vzeme kratek izpisek iz krstnih knjig. — Vsi ti trije spomineki bodo stali 307 gl. 2) Glavni spomenik Slomšekov bo stal v presbiteriju stolne cerkve v Mariboru, kar najbolje pristaja pr-

vemu škofu Mariborskemu, ki je to cerkev prvi povzdignil do ove časti in jo storil mater in glavo cele škofije. Načrt tega spominka, po Dunajskem arhitektu Hartlnu izdelan v gotiškem slogu, primernem cerkvi, visok bo 20 in 5', 10 5' pa širok; imel bo 3 predelke; levi in desni za napise, srednji pa za 5 1/2' visoko Slomšekovo podobo iz kararskega marmorja. Gledé izpeljave gotiškega okvirja je Schulz v Gradcu predlagal trojni kamen: belo-žolti iz Vinice na Hrvaškem, okorni, sivi kamen iz Ptujске gore in temno-sivi marmor. Prvo okvirje bi stalo 1200 gold., drugo 1400 gold., tretje pa 3300 gold. Zbor se je odločil za prvi kamen. Zastran Slomšekove podobe bilo je 5 umetnikov ponudnikov. Dunajski umetniki so zahtevali: Gasser 3500 gold., Kundermann 4000 gold., Skelnicki 3000 in Schulz 2100 gold. Pozvan je bil pa tudi Zajec, akademični podobar v Ljubljani. On je zahteval 2000 gold. in kmalu ob novem letu je poslal 24" visok model na ogled in rabsodbo. Zajčev načrt prestavlja Slomšeka kot ljubeznjivega učnika in gorečega buditelja slovenskega ljudstva v zgovorni besedi in s spretnim peresom. Zato je Zajec podobi podal obleko škofovskega govornika; levica njegova labko na knjigah sloni, desnica pa je položena na srce, v znamenje premile ljubezni, katera je za Slovence in za blagor njih toliko skrbela, delovala in žrtvovala. Vse to hoče umetnik ogledalcu podobe na misli privoditi. Res srečno izumljena misel ali ideja, vredna umetniške izpeljave! Le za to še gre, da umetnik dobro zadene mili obraz neumrlega biskupa, ki je po blagih namerah svojih vreden vrstnik biskupa Strossmajera. Naj bi se vsi sklepi Slomšekovih častiteljev srečno izvršili!

Iz Kostanjevice. — Pri zadnji volitvi občinskega predstojnika so bili izvoljeni: za župana posestnik Anton Straus, za svetovalce pa usnjár Janez Bučar, krčmar Janez Kuntarič, okrajni kirurg Nikolaj Sever in pa posestnik France Marešič.

Iz Bizovika 31. jan. (*Beseda naša*) v spomin gosp. dr. Coste se je z obilim vdeleštvom naših domačih udov, pa tudi Ljubljanske gospode, med katero smo veselí videli tudi gospoda in gospó Šolmajerjevo z rodovino njuno, prav lepo izvršila. Gosp. predsednik Kadilnik je s prísrečno besedo pozdravil pričujoče družbenike; pogrešaje med njimi pa ženski spol, je dobro opomnil, naj se žene in dekleta ne odtegujejo poštenim narodnim napravam, vsaj po starem našem pregovoru „žene tri vogle hiše podpirajo“. Potem so iz Ljubljane prišedši gospodje pevci eno, domači fantje pa tudi eno zapeli na očitno radost vsem nazočim. Zdaj pa nastopi gosp. Orešek in v spomin preblagega dr. Coste tako lepo govori, da so bili vsi nazoči globoko ginjeni. Costa je bil mož, katerega se ljudstvo naše tudi v kmečkih bajticah hvaležno spominja. Konec besedi ste bili zopet dve lepi pesmici. Ne moremo si pa kaj, da ne bi srčno zahvalo še omenili darú, ki nam ga je obljubila častita gospá Šolmajerjeva, sestra nepozabljivega gosp. dr. Coste — da namreč zastavo našo hoče ovenčati z lepim trakom. — Po končani „besedi“ smo se vmaknili v spodnje prostore, kjer smo na veselje naše videli, da gori navedene besede predsednikove niso ostale — glas vpijočega v puščavi.

Iz Ljubljane. — Naj vzamemo kakoršni koli Dunajski časnik tudi ustavoverske stranke v roke, vsak ali bolj očitno ali bolj skrivaje kaže, da je politična situacija tako napeta, da neprenehoma stojé ministerske krize na dnevnem redu, in to ne samo na Dunaji, temveč tudi v Budapeštu. Razpor med Avstrijo in Ogersko je takošen, da ni podobe, kako se bode usodni spopad med Cis- in Translajtanijo končal. K tem notranjim homatijam, ki jih je rodil nesrečni dva-

lizem, in katere čedalje večja predrznost Magjarska tira do vrhunca, pa pristopa še čedalje bolj zametano Turško vprašanje, katero se menda, kakor zdaj reči stojé, ne bode rešila brez občnega potresa. Po hudi elementarni zimi pride še huja politična spomlad! — Skrajni čas je pač, da državnopravna opozicija v državnem zboru, ki je dozdej le mehko postopala proti centralistični stranki, energično na noge stopi, da ne pušča diktatorično gospodariti ustavakom, ki so zakrivili leta 1867 dualizem in se zdaj nasproti Magjarom delajo, kakor da bi hoteli popraviti, kar so takrat grešili; al njim gre v prvi vrsti zmirom le za gospodstvo v Cislajtani in da bi to obdržali, žrtvujejo vse druge interese Avstrijske. Gospodje naše državnopravne stranke so zopet skusili, kako ustavoverci pometajo z važnima predlogoma dr. Lienbacherja, grofa Hohenwarta in Groholskega in da prav kakor nekdej Sisyphus se trudijo zdaj v zbornici poslancev. Čas je tedaj, da krepko stopijo na noge v očigled za Avstrijo usodne situacije!

— (*Matičin odbor*) se je 26. januarija zbral v razgovor, v katerem se je sklenilo, da bode 16. svečana pravilna odborova seja, v katero se pokličejo vsi odborniki, da se po novih volitvah odbor na novo konstituira ter še druge zadeve za izdavanje letopisa in drugih knjig za letošnje leto rešijo.

— (*V občnem zboru čebelarске družbe*), ki je bil 26. dne t. m., so bili gosp. Josip Jerič za predsednika, gosp. Fr. Souvan stareji za podpredsednika, gosp. p. guardian Sal. Pintar, gosp. Ant. Jugovic in gosp. dr. K. Ahačič za odbornike izvoljeni, in po takem potrebne premembe družbenih pravil sklenjene in vpeljene.

— (*Iz seje deželnega odbora 29. januarija.*) Sklenilo se je, prihodnjemu deželnemu zboru predlagati, da bi občine v olajšanje silno obloženega zaklada za svoje bolnike v javnih bolnišnicah, ki ne morejo sami bolniških stroškov plačati, po izgledu dotične postave za Koroško po 20 kr. na dan plačevale, le za blazne in otročnice ne. — Občini Velika dolina se je dovolilo pobiranje 16% občinske priklade na direktne davke za leto 1876, občini Kompole pa vpeljanje občinskih taks po sklepu občinskega odbora. — Sekundarju dr. Antonu Binterju v deželni bolnišnici se je služba za 2 leti podaljšala.

— (*Občni zbor „Sokola“*) 30. januarija je pričel podstarosta gosp. Fr. Drenik z nagovorom, v katerem je povdarjal važni narodni posel tega društva, zato pa tudi potožil, da šteje premalo udov in bi tedaj zato želeti bilo, da se zdatno pomnoži po obilem pristopu. Razloživši, zakaj ni bilo občnega zbora 27. decembra in pa 23. januarija, je omenil zadnje Sokolovske veselice na korist gosp. Ant. Stöckelnu v hvaležno priznanje njegovega delovanja tudi pri Sokolskih veselicah; konečno je govornik željo izrekel, naj bi zbor njega nikakor ne volil na čelo društvu. Izid volitev je bil ta, da so bili gospodje: dr. Vošnjak za starosta, za podstarosta Fr. Kadilnik, za odbornike pa Fr. Ravnikar, Armič, Srečko Noll, Jeločnik, Juvančič, Koch in Drašler izvoljeni, zadnji kot namestnik g. Drenika, ki volitve ni sprejel. — Po končani volitvi se zahvaluje g. Breskvar v imenu Sokolcev podstarosti g. Fr. Dreniku za vodstvo in marljivo delovanje društvu na korist, in na predlog njegov zakličejo zbrani Sokoli „živijo“!

— (*Novo hranilno in posojilno društvo*) se je tukaj ustanovilo in ustanovniki njegovi so si 13. dne t. m. izbrali začasni odbor, kateremu je tiskar g. A. Klein prvomestnik, svečar g. Josip Strzelba prvomestnikov namenstnik, klobučar g. Zupančič blagajnik, upravni

odborniki pa gospodje: Pavel Skale, Josip Regali, Ant. Stepančič, Janez Golias, Jakob Škrbinec, Franjo Žark, Miha Krašnja, Edvard Hohn, Herman Hariš, Hugo Turk in Oros. Dolenec. — To društvo od se unega, že starejega, kateremu je gosp. Horak prvomestnik, loči o tem, da to novo društvo bode celó majhne doneske v svojo hranilnico jemalo in tudi celó majhne svotice na posodo dajalo.

— (*Na spomin obletnice*), kar je nepozabljivi dr. E. H. Costa umrl, je bila 28. dne januarija slovesna črna maša v stolni cerkvi, katere se je vdeležilo razun njegovih sorodnikov obilo njegovih častiteljev in prijateljev.

— (*Bohinjski sir*) gre čedalje bolj po svetu in je poslednji čas dobil naročilo iz Pulja (Pola), Vodnjana (Dignano), iz Reke in iz Bakra (Buccari). To mora sirarske družbe v Bohinju spodbosti, da vso svojo pazljivost in marljivost obrnejo na pravilno izdelovanje domačega pridelka, ki bode kmalu častno mesto zasedal zraven grojskega sira. Častitemu gosp. Mesarju je to pač odlično zadostilo za njegov trud pri osnovanju sirarskih družeb na Gorenskem.

— (*Porotniki v Ljubljani*) za prihodnjo sesijo bodo sledeči, in sicer iz Ljubljane: Vilhar Ivan, Gerber Matej, Ničman Henrik, Vičič Janez, Ahčin Karol, Müller Janez, Murnik Janez, Dolhar Janez, Gazdek Ignacij, Grliczi Josip, Maček Ferd., Pesjak Spiridion, Gnjezda Matej in Fortuna Franc, — Novak Vinc. iz Trojane, Kiler Viljem iz Kranja, Mali Vinc. iz Kranja, Juvan Mihael iz Želimelj, Javornik Tomaž iz Hriba, Čebašek Matej iz Črnuč, Iglič Franjo iz Kamnika, Komatar Janez iz Štepanje vasi, Vončina Franc iz Toplic, Schiffermühler Janez iz Kokre, Mazik Anton iz Šmarja, Krajner Jernej iz Postojne, Valenčič Matej iz Trnovega, Dolenec Bernard iz Razdrtega, Oranč Franjo iz sv. Križa, Jalen Josip iz Kroke, Pirec Matej iz Kroke, Nussbaum Avg. iz Šturij, Ankemius Friderik iz Tržiča, Keršič Josip iz Trboj, Klemenec Franjo iz Rakitnika, Lovrencij Josip iz Kroke. Namestovalni porotniki so: Kušar Josip, Lahajnar Karol, Kurnik Vojteh, Borovski Ivan, Jenko Alojzij, Pavšek Franjo, Maršalek Avgust, Waidhauser Franjo, Pogorelec Ernest — vsi ti iz Ljubljane.

— (*Dr. Ludevik Grbec*), dosluženi c. kr. rudarski zdravnik v Idriji, je poslavljen z naslovom „ces. svetnika“. Idričanje so mu dotično diplomo 25. januarija, z veliko slovesnostjo izročili.

— Dr. Ložar, advokat v Vipavi, je 27. januarja po kratki bolezni umrl.

— (*Vodniku spomin*) obhaja danes zvečer čitalnica naša z več let navadno svečanostjo. Pričakovati smemo, da, kdor ima srce za domačo reč, pride slaviti spomin moža, čegar zasluge so neizmerne za narod naš.

— (*Pobirki iz časnikov.*) „Turški list“ je v dveh člankih pretekli teden bridko tožil, da nemščina na srednjih šolah po Kranjskem ne napreduje tako, kakor bi bilo želeti. Vzrokov te neprijetne mu in žalostne prikazni vé več in različnih. Mladina šolska se med sabo in domá razgovarja v slovenskem jeziku, bere slovenske časnike in knjige in to jo odvrča od branja nemških knjig in pogovorov o nemški literaturi in namesto pravega (to je tujega, nemškega) duhá se potem navzame spačenega (to je slovenskega), zato z nemščino ne gre naprej, ker nima duhá, veselja za-njo. Vrh tega se neljubi (to je nemški) učitelji po slovenskih listih z blatom ometujejo ter tako spravljajo pri mladini ob spoštovanje, ob veljavo. Zato — toži „turški list“ — srednje šole nimajo po vsem zaželjenega vspeha. — Krasno, krasno! Ko je večina deželnega zbora Kranjskega stavila interpelacijo do vlade zarad ponemčevanja srednjih šol na Kranjskem, takrat je vladni zastopnik trdil, da vlada nima nikakor namena, po šolah ponem-

mit allen Tugenden, was auf seinen Rängen bewiesen haben, eine der allgeringsten Tugenden, die man sich aneignen kann. Aber auf'ständig aus dem Leben zu gehen, ist eine große Tugend, die man nicht leicht erlangen kann. Aber auf'ständig aus dem Leben zu gehen, ist eine große Tugend, die man nicht leicht erlangen kann. Aber auf'ständig aus dem Leben zu gehen, ist eine große Tugend, die man nicht leicht erlangen kann.

čevati slovensko mladino. Zdaj pa pride „enfant terrible“ v podobi „turškega lista“ in izkramlja tako očitno ravno to, kar si je vladni zastopnik vtajiti na vso moč in z vso svojo zgovornostjo prizadeval! Kajti če ne bi imeli namena, ponemčevati mladino našo, čemu pa tožite, da se vam to ne posreči po vaši želji in vašem namenu? Pojte rakom žvižgat!

— (Slovensko gledališče.) V nedeljo 6. dne t. m. se bo prvič kazala zanimiva vesela igra v 3 dejanjih z naslovom „Satan“.

— (Dolge smodke), „viržinke“ imenavane, so se s 1. februarjem podražile za $\frac{1}{2}$ kr., tedaj na 5 kraje., dasiravno je v ministerskem svetu cesar sam bil zoper podraženje, rekoč, da te vrste smodke puši revnejši stan in vojaki, in te bi najhuje zadel novi davek. „Vaterland“ je — naslanjaje se na to — še 28. u. m. izrekel nado, da bo ostalo pri starem, pa vendar ni, ker se „viržinke“ že prodajajo po 5 kraje.

Novičar iz domačih in ptujih dežel.

Iz Dunaja. — Veliko manjše važnosti je to, kar se zdaj godi v zbornicah državnega zbora, memo tega, kar se zdaj godi zunaj njih. Vladni Ogerski časnik „Ungar. Lloyd“, gledé na sklep zadnje konferencije nekaterih udov Dunajske zbornice gosposke, da se namreč Magjarom ne sme nič več dovoliti čez to, kar se jim je dovolilo s pogodbo leta 1867, potrjuje edinost vseh parlamentarnih strank Avstrijskih proti Ogram. Zato misli, da je ministerska kriza na Dunaji neizogibljiva, in pozivlja vlado in zbor Ogerski, naj skrbno pazita, če se prekucne položaj ministrov Dunajskih, da ne pridejo na krmilo vlade možje taki, o katerih je imela Ogerska zadnji čas priliko prepričati se, da so protivniki Ogram. Vsled tega opominja „Ung. Lloyd“ vlado Ogersko, da se na vso moč upre sestavi novega ministerstva na Dunaji iz taci mož, ki so pritrili sklepom konferencije zbornice gosposke. — No, čedalje bolje! Po takem morala bi odsihmal Avstrija postati popolnoma podložnica (vazal) Ogerski!

— Kakor Peštanski časniki trdijo, se začne dogovor med Ogersko in Avstrijsko vlado o reviziji colnih zadev in banke Ogerske 10. dne t. m. na Dunaji. Kakor „Ung. Lloyd“ iz zanesljivih virov naznanja, hočejo Ogerski ministri odstopiti, ako v teh dogovorih ne obvelja to, kar oni zahtevajo za Ogersko. Tedaj kriza ministerska v Peštu in na Dunaji!

— 28. dne u. m. je dotični odsek zbornice poslanec obravnaval postavo o samostanih (klostersko postavo), kakor mu je došla iz zbornice gosposke. Minister dr. Stremayer se je zopet zoperstavljal nekaterim točkam te postave, rekši, da postave, kakor je zdaj narejena, ministerstvo ne more priporočati v potrjenje cesarju; al odsek, ves navzet duhá Prajsovskega „kulturkampf“, se ni brigal za ugovor ministrov in z večino 11 glasov zoper 5 sprejel to postavo.

— Največa svečarija tukajšnja, ki dela po svetu dobroznane „Apollo-sveče“, je vkljub vsej gasilni pomoči pogorela do tal; škoda znaša nad pol milijona gold.

Ogersko. Iz Budapešta. — Franc Deak je umrl 28. dne u. m. Smrt prvega Magjarskega patriota je izbudila po vsej deželi veliko žalost. Slovesni pogreb bode še le v četrtek, ker pridejo deputacije občin in mest cele dežele k sprevodu.

— „Ellenor“, časnik saborske večine Ogerske, piše o Turških zadevah takole: „Dnevi Turčije so pri kraju. Ona živi le še zato, ker Evropejske vlade niso še gotove s pripravi za pogrebno svečanost. Če le narodi

Avstro-Ogerski pridemo do tega, da živimo s slovenskimi narodi v miru, potem nam je vse jedno, ali Turčija živi ali umrje.“

Srbska. — V Belgradu se godé čudne reči, Srbija je v veliki zadregi. Knez Milan je s svojo modrostjo pri kraju. Po Dunajskih listih je brati, da namerava odstopiti ter podati se na posestvo svoje soproge v Besarabijo. Nedavno je poklical k sebi več častnikov ter jih prašal, kaj storiti. „Napravite državni prekuc (Staatsstreich)“, svetuje prvi, a knez odgovori: „Za to nimam denarja.“ Drug mu svetuje, naj se zapré v trdnjavo Belgradsko in izdá oklic do naroda, v katerem mu razloži sedanje stanje. — Da je Srbija prišla v take zadrege, temu je skoro največ kriv knez sam, ki je s svojo neodločnostjo in svojim cincanjem prišel ob zupanje pri narodu. Vsled tega je tudi skupščina nesložna in je sama želela, da bi 1. dne t. m. prenehala. Vlada je ob veljavo, knez misli popustiti prestol. Če pa to stori, bo prišla Srbija le še v večje zadrege, bila bi ob sedanjem času največ sile brez vlade, utegnil bi nastopiti komunizem, in kako strašno je to, skusila je že marsikatera dežela. Tedaj je na vsak način bolje za Srbijo, če knez čaka s krono na glavi osode svoje in dežele. — Plamen ustaje, ki je planil v Hercegovini in Bosni kviško, je tedaj občutljivo segel na Srbsko, osoda ustajnikov je v tesni zvezi z osodo Srbske.

Iz Turškega bojišča. — Ljubibratič je popolnoma popustil ustajnike, za katere pa to ni nobena zguba, ker se je z njegovim odstopom povrnilo zopet edinstvo med vodje. — V Hercegovini so bile zadnji čas krvave bitve. Padel je med drugimi tudi vojvoda Bačević, svak kneza Črnogorskega, in bil 23. u. m. v Dubrovniku jako sijajno pokopan. Smrt njegovo so Črnogorci nad Turčini strahovito maščevali. — Tudi v Bosni je vedno krvavo kresanje, Hubmajerjeve čete ne dajo miru Turkom. Ustajniki so objavili oklic do Srbov mohamedanske vere, v katerem jim obetajo, da jim zavoljo vere ne bodo nič storili, ker boj velja le Turku; naj tedaj pridružijo se ustaji ali pa vsaj mirni ostanejo. — Turška vlada je neki zahtevala od Črnogorskega kneza, naj pokliče vse svoje podložne, ki so pri ustajnikih, nazaj, sicer bodo Turške čete planile v Črnogoro. Knez pa se tega žuganja nikakor ni vstrašil, ker pozna svoje sokole. — Iz Kostajnice, Podova in Dubice se „Obzoru“ poroča, da vojne in politične oblasti Avstrijske ob Bosniški meji zelo ostro ravnaajo z ustajniki, tako, da ti pravijo, „da jih preganjajo.“ Godi se to neki vsled ukaza, ki je od Andrassyja došel generalkomandu v Zagrebu. „Krasna politika to“ zakliče „Obzor“ in — prav ima. — Med Padovom in Žirovcem je pribeglo zopet 1500 ubožcev iz Bosne pred Turško silo na zemljo Avstrijsko.

Popravek. V zadnjem listu na strani 28 v 3. vrsti spodaj namesti „Goriška škofija“ beri Goriška knežija.

Žitna cena

v Ljubljani 26. januarija 1876.

Hektoliter v nov. denarji: pšenice domače 8 fl. 30. — banaška 8 fl. 98. — turšice 4 fl. 80. soršice 6 fl. 10. — rži 5 fl. 10. — ječmena 3 fl. 90. — prosa 4 fl. 70. — ajde 5 fl. 80. — ovsa 3 fl. 50. — Krompir 3 fl. 60 kr. 100 kilogramov.

Kursi na Dunaji 31. januarija.

5% metaliki 68 fl. 70 kr. Ažijo srebra 105 fl. 20 kr.
Narodno posojilo 73 fl. 70 kr. Napoleondori 9 fl. 16 kr.